

UJVIDÉKI HÍRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRSZÁK

Évesre 18 korona
Hogyedévre 4 K 50 f.
Egy hónapra 1 K 90 f.
Egyes szám ára mindenütt 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. KÖNIGSTÄDTLER OTTÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Erzsébet-tér 7.

Megjelenik

nétfő kivételével mindennap.

Telefonszám 180.

1916. Karácsony

Dicsőség a magasságos
mennyekben az Istennek!
és a földön béke és
az emberek jóakarata!
Lukács II. 14.

A karácsonyfa tülevelei helyén még mindig szuronyok merednek és karácsonyi gyeritya pislogás helyett égő falvak világítanak az éjszakába, a melyen a Megváltó megszületett. A betlehemi csillagot ime már harmadik éve, hogy sűrű felhő rejti el a királyok és népek szeme elől. A felhő, amely megölte a fényét a betlehemi csillagnak, vakokká teszi a látókat, mert puska- por mardosó füstje festi gyászossá. Ugy érezzük: vérben forgó ólomgolyókat loptak lelkünk könyező tükrebe, amely megelégette már a rémeket és ünnepi áhítat után vágyik . . .

Ünnepelni akarjuk az öröm ünnepét, amelynek eljövételét az Ur Angyala ígérte volt és mondá: az egész népek öröme lesz. Találtak egy kis gyermeket bépólyálva feküdni a jászolban.

Ezerkilencszáztizenhat év után, hogy az Idvezető megszületett, a bűnös világ új Megváltóra vár. A diplomáták jászolában bépólyálva fekszik a kised, akihez sarut levéve zárandokolnak keletre a királyok és kinek jöttén örvendenek a népek. Amiképpen Megváltónak imádjuk a Békét, azonképpen Herodeszek az ellenségeink, akik igen megbusulának, küldvén szolgálkat és levágatának minden gyermeket.

A keserű sok sirást-rivást csak a Herodeszek nem hallják meg, pedig hiába hányatták kardéle a gyermekeket, mert Isten fia megmenekedett. Nem, a reményeket nem lehet kiirtani. Szent, egyetlen reménnyel a szívünkben borulunk térdre és hisszük, hogy ágyuink dörgése elűzi a felhőt a betlehemi csillag elől, amely megmutatja a Megváltóhoz és a Békéhez vezető utat. És béke lesz e földön . . .

Koppenhágában tárgyalnak a hadviselő államok követei.

Frankfurt, dec. 23.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Koppenhágából érkezett jelentések szerint a hadviselő államok követei egy semleges állam közvetítésével már tanácskoznak a béketárgyalásokról.

Mackensen csapatai megszállták Tulceát.

— Német hivatalos jelentés. —

Berlin, december 22.

A nagyfőhadiszállítás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR: Albrecht württembergi herceg arcvonala: Az Ypern és Wytchaete könyökben a tüzérségi tevékenység tegnap jelentékenyen megerősödött. Yperntől délkeletre angol osztagok támadtak, tűzünkkel — egyik oldalon pedig közelharc után — visszafűztük őket. Bösinghetől délre járőrünk benyomult az ellenséges árkokba és foglyokat, géppuskákat és egyéb zsákmányt hozott magával.

A trónörökös hadcsoportja: A champagnei és a Maas arcvonalon csak csekély tüzérvényesség. A Vogéskben Müntertől északnyugatra német portyázó osztagok elfoglaltak egy francia árkászorséget. Frapellenél St Dietől keletre és a Rajna—rhoneli csatornától délre erős tüzérségi előkészítés után támadó francia osztagokat visszavertünk.

KELETI HARCTÉR: Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Különös esemény nem volt.

József főherceg vezérezredes arcvonala: Az Erdős-Kárpátokban több járőrvállalkozásunkból foglyokat és géppuskákat szállítottunk be. Mesticanestől délre osztrák-magyar osztagok az oroszoktól ismét visszafoglaltak egy nemrég feladott előállást.

Mackensen vezértábornagy arcvonala: Dobrudzsában a szövetséges csapatok rohammal elfoglaltak több orosz utóvédállást és alsó Duna mentén megszállottuk Tulceát. A foglyok száma több mint 1600-ra emelkedett és több géppuskát zsákmányoltunk.

Macedóniai arcvonal: A Doiran-tó mentén tüzérségi tűz, a Struma-síkságon előőrscsatározások.

Ludendorff, első főszállásmester.

Höfer mai jelentése.

Budapest, december 22.

(Hivatalos.) **KELETI HARCTÉR:** A mesticaneosci szakaszon osztrák-magyar csapatok több orosz előretörést visszavertek.

OLASZ ÉS DÉLKELETI HARCTÉR: Nincs fontos esemény.**Höfer** altábornagy.

a vezérkar főnökeinek helyettese.

A Dobrudzsát megtisztítottuk az ellenségtől.

Esti német jelentés.

Berlin, december 20.

A Wolff-ügynökség jelenti!

Nyugaton a kedvezőtlen időjárás miatt csak csekély tüzérségi tevékenység volt.

A keleti fronton nincs jelentősebb esemény. Dobrudzsát a Macin—Isaccea csekély terület kivételével megtisztítottuk az ellenségtől.

Ötven éves az Ujvidéki Első Nőegylet

Az emberszeretet, a jótékony-ság nemes jelszavával a zászlaján ötven évvel ezelőtt 1867. januárjában alakult meg az Ujvidéki Első Nőegylet. Hosszu idő telt azóta el, az egylet a legnépszerűbb intézménnyé vált és azóta fáradságtalanul munkálkodik a szegények gyámolításán, az árvák istápolásán, az özvegyek keservének enyhítésén. A nőegylet januárban ünnepli meg fennállásának ötven éves évfordulóját.

Az ötven éves jubileuma alkalmából ide iktatjuk rövid vonásokban az egylet történetének nevesebb eseményeit.

Az Első Ujvidéki Nőegylet 1865-ben alakult, de minthogy alapszabályait csak 1867-ben hagyta jóvá, tulajdonképeni működését csak akkor kezdhette meg.

Az alapító tagok között — kik nagyobb összeggel járultak az egylet létesítéséhez — egy igen értékes névre akadunk: **Obrenovics Mihály** szerb fejedelem nevére. Az alapítás körül kiváló érdemeket szerzett **Tomakovicsné** Irma, aki nemcsak fáradozott, de nagyobb összeget is adományozott.

Az első védnök **Klacsányi Zsigmond** apátplébános volt. A későbbi védnökök között találjuk **Bende** Imre ujvidéki apátplébános, utóbb nyitrai plébános nevét is. Legutóbb pedig dr. **Amon Pál** kanonok volt az egylet védnöke.

Az első elnök **Tomakovics Irma** volt, később **Flatt** Endréné, utóbb **Flatt** Viktor főispán neje, most pedig **Piukovics** Ferencné tölti be ezt a tisztet fáradságtalan buzgalommal és odaadással.

Az egyesület felvirágzásában igen nagy része volt **Dobruczky** Albinénak, akit a negyven éves jubileum közgyűlésén tiszteletbeli elnöknek választottak meg és hervadhatatlan érdemei vannak öv. **Korény-Scheck** Vincénének, akit ugyanakkor egyhangu lelkesedéssel tiszteletbeli választmányi tagjává választották meg.

Az első titkár **Stiller** Ilona volt, az első pénztárnoki tisztet **Schneider** Frigyes töltötte be.

Az egylet első ténykedése volt a helybeli első óvoda felállítás. Ezt az óvodát az egyesület 11 évig tartotta fenn, de a szűkös anyagi viszonyok folytán kénytelen volt felszlatni.

Nevesek azok a mulatságok, melyeket az egylet 50 éven át rendezett és amelyek nagy mértékben hozzájárultak az egyleti alapítkeemeléséhez. Rendezett továbbá kézimunkakiállításokat, melyek szintén a legteljesebb siker jegyében folytak le.

Az egyesület évenként nagy összegeket osztott szét segélyre szorulóknak között, szegény gyermekeket ruházott fel, szűkölködőket támogatott.

1910. november 5-én diszközgyűlést tartott az egyesület, melyen *Matkovits Béla* főispán *Plukovics Ferenc* nének átadta érdemei elismerésül az ő felsége által adományozott koronás arany érdemkeresztet. A közgyűlés zajosan ünnepelte kitüntetett elnöknőjét, ki a közjótékony és az emberszeretet terén a városban közszeretnek örvend.

Az egylet azóta virágzik és nem szűnik meg fáradhatatlanul és önfeláldozóan működni, hogy nemes célját mindhatóságban elérje.

Hosszu idő ez az ötven év! És ha elgondoljuk, hogy ennek az egyletnek a működése mennyi sebet gyógyított, mennyi könyvet törlött le és ha látjuk, hogy most a háboru alatt az egylet mennyi — erejét felülmúló — áldozatot hoz, így ószinte szívvel kívánjuk, hogy ez az egylet virágozzék, hogy célját minél hatásosabban érje el.

Mehmed emlékezete.

Grossinger Lili újvidéki urileány írta ezt a meghatározó emlékezést a kis bosnyák katoná haláláról. Eredetileg a *Zeit* című előkelő bécsi lap közölte tárcában *Grossinger Lili* költői tónusú írását, amelyet fordításban közlünk:

Kicsi Garis Mehmed, ha látom a vidám sárga virágokat virítani sírodon, mosolyognom kell.

— Nővér hallod: „tőff tőff”. Mint a sárga, vidám virágok a sírodon, olyan voltál a haláloedig, vig és gyerekes . . .

A nehéz sebesültek kórtermében fiatal, bajszatlan katona lekölt, a fején piros fez. A nap besütött az ablakon és ragyogó fényével megsimogatta a szenvedő arcokat, melengette a fájdalomtól ökölébe szoruló kezeket.

— Gerincserülés! Minden kivánságát teljesítse nővér, tegye széppé és könnyűvé a néhány órát, ami az életből még hátra van. — Az orvos tovább ment a következő sebesülthez. Ott maradtam az ágy nál. Egy gyerekkarc mosolygott a párnákról.

— Fáj Mehmed, nagyon fáj? Mehmed a fejét rázta, nem értette meg, de a nevető arcából olvastam, hogy nem szenved. Összeszedtem minden szerb tudásomat és megkérdeztem: — Hová való vagy Mehmed?

Hálásan és meglepetve nézett rám. Megértett!

— Boszniából jöttem nővér.

— Vannak otthon szüleid?

— Őt kecskénk van, tíz juhunk, egy szamarunk és a házunk. Azután van apám, anyám és négy kis testvérem. Menyasszonyom is van — nővér — Melanka, Stevits Stevó leánya. Apám megvert, mert őt választottam. Talán azért, mert nem török leány vagy mert csak két bárányt kapok vele. Apám azt parancsolta, hogy Mustifs Aleja kecskepásztor leányát vegyem el, aki 4 kecskét és 6 birkát kap hozományul. Ugye nővér 4 kecske és 6 birka nagyon sok?

— Hány éves vagy Mehmed, hogy nősülni akarsz?

— Tizennyolc — nővér — már tizennyolc.

Tőff-tőff-tőff . . . a kórház előtt elrobogott a repülőök automobilia.

És amikor üvegharang alatt ezüstös csegettéy szól, — ugy csegett egy kristályos gyerekkacagás — Garic Mehmed nevetett: — Hallod nővér: tőff-tőff.

Minden reggel vártuk, az orvosok és ápolónők, a betegek ujjongó gyerekhangot: Nővér a tőff-tőff. És minden reggel örültünk a halálos sebű Mehmed gyerekes örömeinek. Amikor barna szemét elhomályosította a könyv, vagy gyereklelkébe belopódzott a közölgő halál sejtése, az injekció helyett elegendő volt:

— Hallod Mehmed! Tőff-tőff! — Igen nővér, tőff-tőff — és a könyörtelen halált elriasztottuk.

Egyszer az automobil három napig nem járt el a kórház előtt.

— Nővér — rimázkodott Mehmed — nem jön többé a tőff-tőff?

— Légy türellemmel Mehmed, majd újra jön. Amikor a harmadik napon is elmaradt az automobil, magamból kelettem a repülőosztag parancsnokát és könyörgöttem, hogy minél gyakrabban járassa autóját az ablak előtt.

A főhadnagy megígérte. És egyszer, amikor már közeledett a vég, Mehmedre utójára uj, nagy öröm várt.

Amikor reggel a terembe léptem vígan kiáltott felém.

— Nővér, egy kis tőff-tőff. Az egyik orvos lepte meg a kis bosnyákok egy játék-automobilal.

Az automobiltól egyetlen egy percse sem tudott elválni, mindig vele játszott. Éjjel kincsével a kezében aludt.

— Nővér! — szót — ha haza megyek a hegyeim közé a kecskékhöz, apához és anyához, elvihetem e magammal Melánkákat a tőff-tőff.

— Igen, Mehmed, vidd magaddal és nem tudtam könnyeimet elfojtani.

És eljött a nap, amikor Garic Mehmednek is mennie kellett. Este elkékvé és elgyöngülten fektűt az ágyában, újratöltöttül kulcsolták át a játékautót.

Megvékonyult arca komoly volt, csak egyszer suhant át rajta mosoly, amikor behallatszott az automobil szirénája.

Aztán többé nem mondta: Nővér, hallod tőff-tőff.

— Mehmed, jó kis Mehmed, nem halod, hogy tájköl?

Mehmedem mosolyogva vonaglott . . .

— Ha a katasztrófa közel, jöjjön értem, kértem az inspekciónővért.

Hajnali öt órákor kopogtatott az ajtómon a nővér . . . Bementem a terembe.

A tavaszi nap legelső sugarai egy fehér, néma, halotti arcot csokoltak és a két merev kezét, amely görcsösen szorította a játékszert.

Letérdeltem az ágy nál, oda kűn száguldott az automobil, tőff-tőff, tőff-tőff bugott be az ablakon. Ugy tűnt fel nekem, mintha a halott arca mosolyogna.

Aludj beken a hősök temetőjében, a vidám sárga virágok alatt, kis Garic Mehmed. Álmodj a hegyeidről, kecskéidről, Melánkáidról és az autódról . . .

Tizenkét milliós városfejlesztési program.

Orbán Ignác műszaki tanácsos az aktuális városi kérdésekről.

Kérdést intéztünk *Orbán Ignác* műszaki tanácsoshoz, a városi mérnöki hivatal vezetőjéhez, nyilatkozék: hogy mit tart a legaktuálisabb műszaki kérdésnek? *Orbán Ignác* a következőket volt szives válaszolni:

— A háboru nem teremtett olyan intézményt, tapasztalatot vagy eszmét, mely városfejlesztési programunkra lényeges befolyást gyakorolhatna, ennél fogva mindaz, ami aktuális volt 1914-ben, aktuális most is, helyesebben mondva aktuálisná válnék a háboru befejezésével, miután a városi alkotások aktualitása föltétlenül a békekész fűződik.

Van azonban egy kérdés, mely a háboru befejezésétől függetlenül megoldásra vár és ez a gázgyár megváltásának, vagy ahogy mondani szokták „városításának” kérdése. 1918-ban ugyanis a város megválthatja a gázművet, ha a szerződést 1917-ben felmondja. Ezzel a kérdéssel foglalkozni tehát mindenképen idősebb.

Mi a véleménye tanácsos urnak a gázgyár megváltásáról?

— Elvi szempontból a városi társaság föltétlenül hive vagyok. Sajnos azonban, hogy a városi társaság politikai igen sok esetben nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, hanem csődöt mondott. Természetesen ezek a sajnos tapasztalatok nem döntenek meg a közművek kommunizálásában rejlő közigazgatási alapvető helyességét, csak óvatosságra intenek a tekintetben, hogy nem elég helyes alapulvból kiindulni, nem elég a közműveket házi kezelésbe venni, hanem biztosítani kell azt is, hogy a közművek létesítése vagy megváltása, azok igazgatása és fejlesztése gazdasági és műszaki szempontból helyes legyen. Vagyis más szóval nem elég valamit megcsinálni, hanem jól is kell azt megcsinálni.

A konkrét esetben tanácsos ur nézete szerint miként lehetne biztosítani, hogy a gázgyár mint városi közmű a közönség jogos igényeinek megfelelően?

— Erre a kérdésre úgy egy lélekzetre nem könnyű megfelelni, mert közigazgatásunk mai szervezete egyáltalán nem alkalmas közművek igazgatására és a műszaki szolgálat biztosítására érdekében nagyon sok kérdést kellene megoldani. A kérdést azonban a városi törvény mai keretében is megoldhatónak tartom, de első sorban érvényesíteni kellene az egyéni felelősség elvét, mert különben a közigazgatás csak jogokat gyakorol megfelelő kötelezettségek nélkül, továbbá a műszaki szolgálat élése nem ki-nevezeti, hanem választott mérnököket kellene állítani, mert vezetésre, kezdeményezésre és irányításra csakis a közönség bizalmát élvező autonóm tisztviselő hivatott és az ambició fokozására szervezetileg bízósítani kellene a munka érvényesítését. Ha az átszervezés kérdése 1917-ben megoldást nyer, mi sem áll utjában

annak, hogy a város mielőbb, tehát már 1918-ban a gázgyárt megváltsa, házikezelésbe vegye és olyan eredményeket produkáljon, melyek a városi társaság politikai alapelveinek a gyakorlatban is megfelelnék.

És mely kérdések válnak aktuálisák a háboru befejezésével?

— Erre a kérdésre sem könnyű felelni, mert az alkotások egész sora vár megvalósításra és a munkaerő nagy megcsappanása és az anyaghiány nem fogja megengedni, hogy a város az alkotások sorrendjét szabadon megállapíthassa. Még leghamarabb megállapítható lesz az állandó Duna-híd és az általános csatornázás, csak később kerülhet sorra a vízvezeték, a törvényhatósági és városi utak kiépítése. Aktuális lesz az állandó hidhoz vezető utca kinyitása, a közönség fejlesztése, a II. ker. ovoda fölépítése. Sürgősen meg kell oldani a központi temető kérdését a kötelező ravatalozás kimondásával. Le kell fektetni a tervezett séta- és játszótérek alapjait. Meg kell oldani a házi személtrendszeres és higiénikus kihordásának és higiénikus és gazdaságos feldolgozásának kérdését. Sürgős feladat egy modern tüzoltóalkatnya építése, kapcsolatban az intézmény átszervezésével; továbbá sürgős feladat a város árvédelmi biztonságának fokozása. Aháboru tapasztalat fokozta a többtermelés elvének fontosságát; ebből a szempontból aktuálisná válik a lecsapoló művek fejlesztése és a kertki művelésre alkalmas területek öntözésre való berendezése. És még ezenfelül is nem egy városi feladat vár megoldásra.

Mi a nézete tanácsos urnak a vázolt program végrehajtásához szükséges költségek illetőleg és hány év alatt valósítható meg ez a program?

— A vázolt program végrehajtása nem fog pénzügyi nehézségekbe ütközni, mert az intézmények legnagyobb része produktív. Számolva azzal, hogy az anyagárak és munkabérek nem fognak a közeljövőben a háboru előtti mértékre leszállani, a tervezett beruházások költsége 10—12 millió koronára irányozható elő. A munkálatok végrehajtásához 5 békés esztendő kell.

Orbán Ignác műszaki tanácsos programjához a magunk részéről csak azt fűzzük hozzá, hogy nézetünk szerint a gázgyár megváltásával egy napig sem szabad késedelmeskedni, hogy az augsburgi társaság helyett a városi közönsége élvezze a közüzem előnyeit; a műszaki adminisztrációt pedig ettől függetlenül is modern alapokra kell fektetni, mert ezt a háboru befejezése után napirendre kerülő 10—12 milliós beruházási program is föltétlenül megköveteli. Az a perspektíva, melyet ez a program nyújt, hivatva van a város az ország első városai sorába emelni.

Január negyedikén tárgyalják a kaboli rablógyilkosok bűnyüjét.

A felsőkaboli horzalmás rablógyilkosságok január negyedikén jászdódk le az epilógusa az ujvidéki törvényszék ötös tanácsa előtt. *Karácsonyi* István kir. vezetőügyész a három elvetemült legény ellen, akik rémei voltak Felsőkabolinak és kiknek kezéhez Steinitz Hermanné és fiának vére tapad, ma nyújtotta be vádiratát.

A királyi ügyész vádirata a következő:

Vádat emelek...

Vádat emelek 1916. évi október hó 26. napja óta fogva lévő:

I. Fiatalkoru napszámos ellen (a nevének közlését a törvény nem engedi),

II. *Szubics* Izsó felsőkaboli születésű és lakos, 18 éves mult, gör. kel. vallású, nőtlen, büntetlen, vagyonos, kisbirtokos, terheltek, mint a Btk. 70. §-a szerinti testtársak ellen a Btk. 344. §-ába ütköző, a 349. §. utolsó bekezdése értelmében büntetendő kétféle *rablás bűntette*, illetve az elsőrendű vádlottra nézve a Bn. 18. §-a értelmében minősülő kétféle vétsége miatt, mert Felsőkabolon 1916. évi szeptember hó 21-én este *Steinitz* Hermanné és ennek fia, *Steinitz* László birtokából az ellenük alkalmazott azon erőszakkal, hogy *mindkettőjüket szándékosan megölték*, különféle idegen ingó dolgokat meg nem határozható értékben együtt elvettek azon célból, hogy azokat jogtalanul eltulajdonítsák.

Vádat emelek az elsőrendű vádlott és *Kikás* Zsiván felsőkaboli születésű és lakos, 25 éves, gör. kel. vallású, nőtlen, vagyonos, kisbirtokos, mint a Btk. 70. §-a szerinti testtársak ellen a Btk. 344. §-ába ütköző *rablás bűntette*, illetve az elsőrendű vádlottra nézve a Bn. 18. §-a szerinti minősülő rablás vétsége miatt, mert Felsőkabolon 1916. évi szeptember hó 8-ikán *Szabics* Izsóné szül. *Kulacsin* Milica birtokából az ellene alkalmazott azon erőszakkal, hogy az elsőrendű vádlott őt torkán és kezén megragadva, az ágyban lenyomva tartotta, 460 korona készpénzt együtt jogtalan eltulajdonítási célból elvettek.

Vádat emelek végül az elsőrendű vádlott ellen a Btk. 333. §-ába ütköző, a 336. §. 3. pontja és a Bn. 48. §-a szerint minősülő *lopás vétsége* miatt, mert Felsőkabolon 1916. év tavaszán atyja lakásába az utcáról az ablakon át bemászott és a másik szobában levő nyitott szekrényből 30—40 korona készpénzt, atyja tudta és beleegyezése nélkül jogtalan eltulajdonítási célból elvette.

A főtárgyalásra a gyorsított eljárás szerint az ujvidéki kir. törvényszék, mint büntető bíróság illetékes.

Betörés a Steinitz-üzletbe.

A vád indokolásában az ügyész a következőkben tárja fel a három felsőkaboli rabló bűnlajstromát:

Az elsőrendű vádlott, *Szabics* Izsó és *Kikás* Zsiván felsőkaboli legények számos korcsmában mulattak és adósságot adósságra halmoztak, amelyekért pénz hiányában kifizetni nem tudtak. Ezért külön-külön elhatározták, hogy habár

bűnös utakon is, a mulatozásokhoz szükséges pénzre szert tesznek.

Az elsőrendű vádlott és *Szabics* Izsó terheltek 1916. év szeptember havában megállapodtak, hogy kirabolják *Steinitz* Hermanné vegyeskereskedését, mert annak, szerintük, pénze volt és ura katona.

Ezen megállapodás értelmében 1916. évi szeptember hó 21-én ketten elmentek *Steinitz* Hermanné üzlete elé, ott egy vasdarabbal az elsőrendű vádlott felcsiszolta az üzlet ablakát és mindketten az ablakon át bemásztak az üzletbe és nyomban fosztogatni kezdtek. Az asszony azonban észrevette őket és égő lámpával az üzletbe met. Itt őt az elsőrendű vádlott megragadta, magához szorította és mindketten kérték a pénzt. Kevés dulakodás után az asszonyt az előszobába húzták és ott elsőrendű vádlott

Steinitzné nyakát elvágta,

Szabics Izsó pedig késével az asszony hátába több szurást ejtett, mire az a folyosón összeesett. *Szabics* Izsó ezután társa biztatására a hálszobába ment és a véres késsel elvágta *Steinitz* László nyakát.

A haldozó fiún az elsőrendű vádlott és több késszurást ejtett. Amikor áldozatai már meghaltak, neki estek az üzletnek és készpénzt, majd különféle ingókat vittek el, amelyek megosztozkodtak.

Ez a tényállás állapítható meg terheltek *töredelmes beismerése* alapján.

A Szabits-pár kirablása.

Hasonló megbeszélés után az elsőrendű vádlott és *Kikás* Zsiván 1916. évi szeptember hó 8-án este elmentek *Szabics* Izidor és neje felsőkaboli lakosok házához, hogy annak pénzt ellopják. A kerjészen bemásztak, a hátsó szoba ablakát benyomták, azon át a hátsó majd az első szobába mentek. Itt látták, hogy a *Szabics*-pár már alszik és az asztalon a lámpa ég. Erre *Kikás* Zsiván óvatosan az asztalhoz mászott, az égő lámpát az asztal alá tette és eloltotta, majd a szekrényhez ment és annak felső fiókját kinyitotta. Ennek a zörgésére az asszony felébredt és kiabált: Ki van ott? Erre az elsőrendű vádlott az *asszonyt torkon ragadta és az ágyra lenyomta*. Ez alatt a társa a *450 K készpénzt* magához vette, mire kifutottak és a rabolt pénzen megosztozkodtak.

Ezen tényállás szintén a terheltek *töredelmes beismerése* alapján tisztázható.

Az apját is meglopta.

Az elsőrendű terhelte 1916. év tavaszán egy este elment hazulról és atyja lakásának utcai ablakait felnyitotta. Amint már mindenki aludt otthok, haza felé indult és a nyitva hagyott ablakon át bemászott atyja lakásába. Az első szobában összehányt mindent, majd a másik szobába ment, ott szintén mindent összehányt, majd a fiókból 30—40 K készpénzt kivett, az ablakon ismét az utcára, onnan a kerítésen át az udvarba mászott és az istállóba aludni tért.

Ezt a tényállást a terhelte a nyomozás folyamán beismerte.

Terheltek előzetes letartóztatásának fenntartása elrendelésének ma is

fenálló indokai alapján volt indítványozandó.

A január 4-iki főtárgyalásra két tanút idézett be a bíróság, *Szabics* Izsát és *Csicsovac* Kosztát. Az elsőrendű vádlott védelmét dr. *Szlezák* Lajos ügyvéd, országgyűlési képviselő látja el, míg *Szabics* Izsát és *Kikás* Zsivánt dr. *Csillag* Károly ügyvéd védi. A főtárgyalás iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a hallgatóságot csak jegyekkel fogják a főtárgyalási terembe bocsájtani.

A svájci szövetség tanács csatlakozik Wilson akciójához.

Bern, dec. 23.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata)

A svájci szövetség tanács jegyzéket intézett a hadviselő államok kormányaihoz, amelyben *Wilson békeközlését* üdvözli és legnagyobb örömmel ajánlkozik, hogy mindent megteszen a hadviselő államok közneveléséért.

Nikita szülőháza leégett.

Budapest, dec. 23.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata)

Cettinjből jelentik: *Nikita* szülőháza *Nyegusban* rövidzárlat következtében leégett. A butorokat megmentették.

A pápa akcióba lép a béke mellett.

Luganó, dec. 23.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata)

Római jelentések szerint a pápa is nyilatkozni fog *Wilson akciója mellett* és január eisején a *bibornokok előtt beszédel* mond a *békéről*.

Amerika kivitteli tilalommal felel a békejavaslát visszautasításáért.

Stockholm, dec. 23.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata)

Washingtonból jelentik: Ha az antant *Wilson közvetítését* ridegen visszautasítja, az Unió elrendeli a kivitteli tilalmat.

Olasz repülők támadása Pola ellen.

Budapest, dec. 23.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata)

Rómából jelentik: Az olasz tengerészeti miniszter jelenti, hogy az olasz repülők egy osztaga támadást intézett Pola ellen. Hatáson bombázták a tengerészeti építményeket és a kikötőben horgonyzó hajókat és dacára heves lövetésüknek és elriasztásukra felszállt repülőknél, sértetlenül tértek vissza.

Hivatalosan megjegyzik tény, hogy az olasz repülők megjelennek Pola felett. Mindössze négy bombát dobtak le. Egy bomba a tengerészeti kórház udvarán felrobbant, egy katonát megölt. A betört ablakokon kívül más anyagi kár nincs. A többi három bomba a tengerbe esett.

A Kina hajó ujvidéki utasa.

Ujvidékről Ausztráliáig. Ujvidéki hadnagy kalandos szökése a hadifogságból.

Az *Ujvidéki Hirlap* néhány nappal ezelőtt megírta, hogy a *Bellügyi Közlöny* közzétette azoknak a névsorát, akik Nagybritániában vagy valamilyen angol gyarmaton internálva vannak. Ezek sorában egy ujvidéki nevet: *Camerle* Sándorét tálták, aki 1915. február 21-ével a délkelet-ázsiai *Kvang Tung* kanton *Hong Kong* városában volt internálva.

Utánajártunk a távoli internálás előzményeinek és arról a következő igen érdekes részleteket tudtuk meg:

Camerle Sándor, a 4. tábori tüzérezred tényleges szolgálatban levő hadnagya, *Camerle* Sándor. *ujvidéki* selyemfonodai igazgató fia. A fiatal tüzérezredhadnagy 1914. szeptember 8-án *Dankl* hadseregében dicsőösen megívott harcok után, melyek folyamán az ellenség előtt való vitéz és bátor magatartásáért a *Signum laudis*-sal két ízben lett kitüntetve, a *Luubin* melletti *Opolenél* orosz hadifogságba jutott. Hosszas ide-oda hurcolás után a *sibériai* *Krasnyj-Rieckába* lett internálva, ahonnan ismétellen adott hírt magáról.

1915. októberében *Camerle* Sándor selyemfonodai igazgató a *sibériai-kínai* határon levő *Ningutából* fiatal francia nyelvű levelet kapott, melyben a fia két magyar szót is beleszurt, hogy üdvözlí

Szökés és Sikerült

barátait. Ebből a két szóból tudta meg a fiáért érthető módon aggodó apa, hogy fia *megszökött a sibériai hadifogságból*. Érdekes, hogy ez a *Ningutában* feladott francia levél *Oroszországon* át jutott el hozzánk, amiről a *szentpétervári* cenzura bélyegzője is tanuskodik.

Regényes módon került ifjú *Camerle* Sándor polgári ruhában *Tienscin*, *Pekingén* át *Sanghaiba*, ahol azzal a szándékkal, hogy visszatér hazájába és idehaza újabb katonai szolgálatra jelentkezik, az *amerikai Kína* nevű hajóra behajózta magát és *Sancisco*—*Newyorkon* át kívánta az utat hazáig megtenni.

Ismeretes az annak idején nagy szenzációt keltett eset, hogy a *Kína* nevű amerikai hajót az angol hadihajók feltartóztatták és a hajón volt 37 magyar, osztrák, német török alvaltóval a hajóról elvittette és az ausztráliai *New South Wales* tartományban levő *Liverpool*-ba vitte, ahol a 37-pontú hatalmakhöz tartozó 37 hadkötelest internálták.

Camerle Sándornál természetesen semmiféle okmány nem volt és így tisztí mivoltát sem tudta igazolni, úgy hogy mint egyszerű legénységbeliként kezelik.

Camerle Sándor és 37 társa a *German Concentrations Camps Ausztráliában* (ausztráliai német koncentrációs fogolytáborban) van internálva. Innen írja édes atyjának

a *Prisoner of War Letter* feliratu levélpapírokon a levelet.

Amerika a Kína hajóval történt sérelmes eljárás miatt erőlyes óvást intézett Angliához, amelynek ugy látszik *foganatja is lett*. A szeptember 8-án Liverpoolban feladott és Ujvidékre november 30-án érkezett levélben Camerle Sándor közli aty-

jával, hogy valószínűleg *visszatér Sanghai-ba*. Szóval Amerika tiltakozására Camerle Sándor és 37 társa kiszabadul az angol hadifogságból és tán már utban van haza Ujvidék felé, hogy 27 havi hadifogság viszontagságos és kalandos kóborlás, végül újabb hadifogság után visszatérjen hazájába, szüleihez.

A mézeskalácsos regényes válópere.

Miutha egy piroskötésű regényből lesték volna azt a különös válóper, amelyben az ujvidéki törvényszék van hivatva igazságot tenni.

Izgalmasan érdekes és kalandos a história. Lehetetlen helyzeteket rendezett a véletlen, úgy, hogy a rideg paragrafusok mentőkötelén bizony nehéz lesz kikászolódni ebből a bonyolódott házassági komédiából. Pedig az elválasztó ítélettel két család boldogsága függ: a férj és a feleség külön családjai, akik egymásról a válóper meginduláig semmit sem tudtak.

A szenzációs válóper érdekességét nem csökkentti, ha az abban szereplő neveket elhallgatjuk. Nem lehet célunk, hogy családi benső ügyet pertraktáljunk, viszont a névtelen történet is annyira bizarr, hogy az olvasó nem hiába pazarolja figyelmét, amellyel kísérni fogja elbeszélésünket:

A mézeskalácsos házassága.

A mézeskalácsos haja ma már öszbe csavarodik, egy bácskai község tekintélyes polgára. Közönnel gyártja a festett mézeskalács sziveket, amelyekkel a falusi legények örvendeztetik meg a leányzókat. A hetvenes években a mézeskalácsos is fiatalabb volt, bezzeg ő is átérte a bábszív szimbolumát, pirosabbra festette a sziveket és a legnagyobb szívet a falu legszebb leányának nyújtotta.

Minék részletezzük? A mézeskalácsos, aki a görög keleti szerb egyház híve volt, megesküdtött a választójával, aki a római katolikus templomban imádkozott az Istenhez.

Tizennégy napig tartott a mézeskalácsos mézeshete, amikor az ifjú asszony megelégedte a csendes boldogságot s anélkül, hogy elbucszott volna, elhagyta az urát.

Az eltűnt feleség.

A mézeskalácsos egy szép regelen arra ébredt fel, hogy szerelmes asszonya hiányzik a nási ágyból. Kibálta az asszony nevét. A házban nem volt. Izgatottan beharanta a falut, sehol sem találta. A szép mézeskalácsosnő nyomtalanul eltűnt. Hová lett? A föld nyelte volna el? A mézeskalácsos nem volt elég okos, hogy válaszoljon a kérdésre.

A cserbenhagyott férj azt se tudta, gyászoljon-e, busuljon-e? Özvegy-ségre nem jutott és mégis özvegy volt egy asszonynak, aki bizonyára máshoz menekült a családi fészekből.

Csere az állampolgársággal.

A mézeskalácsos tíz esztendőig tűrt az egyedüli állapotot. Felesége a tíz esztendő alatt sem jelentkezett és nem adott magáról semmi életjelt. Hiába várta a szomorú férj

az életpárját, aki az oltár előtt esküdtött, hogy követi őt az élete utjain — nem tért vissza. A tíz év elegendő volt arra, hogy a férj szívének sebbe behegedjen. Megunta a legényéletet és elhatározta, hogy másodszor is megnősül, hátha a második házassága boldogabb lesz. Akadt is asszonynak való, csak hogy a házasság elé akadályok gördültek. Az első feleségét nem tudta, hogy hol van, elválasztva nem voltak egymástól, addig pedig újból nősülnie lehetetlen, ha csak nem akar bigámiát elkövetni.

Hosszas tételődés után mentőtlet jutott az eszébe. Kivándorolt Belgrádba, szerb állampolgárságot vett fel és a szerb egyházi bíróság útján elválasztotta magát az ismeretlen tartózkodású feleségétől. Amikor a szerb egyházi bíróság ítélete felbontotta a házassági köteléket, visszatért a Bácskába és itt újból visszanyerte magyar állampolgárságát.

Mivelhogy így semmi akadály nem volt a házasságnak, a mézeskalácsos oltárhoz vette menyasszonyát. A második feleségével idillikus boldogságban élt a mézeskalácsos és most is zavartalan boldogságban élne, ha nem jelentkezett volna az első felesége.

Huszonhárom év után.

Huszonhárom év elég idő, hogy még az emlékek is elhomályosuljanak. A mézeskalácsos első felesége, aki két hét után megunta az urát, a kis bácskai falut, 23 év után visszazemlékezett az urára. Éppen nem azért, hogy esetleg visszatérjen az elhagyott mézeskalácsos-otthonba. Nem, a nő csak azért leplezte le inkognitóját 23 év után a férj előtt, hogy törvényesen feloldassa a házassági köteléket és hogy újból férjhez mehessen. Az egykori mézeskalácsosnő ugyanis Bécsbe került. Egy katonatiszt megszerette a feltűnő szépségű asszonyt, aki a feleség előtt mint a katonatiszt felesége szerepelt. A katonatiszt lendületesen haladt előre, már a vörös sávot is felvarhatja a nadrágjára és vele együtt osztozott a tekintélyben gyermekei anyja. A háború kitörése után elhatározta, — már kaució sem kellett — hogy törvényesítik frigyüket. Ezért egy fővárosi ügyvéd útján válókeresetet adott be az asszony az ujvidéki törvényszékhez a mézeskalácsos ellen hitlen elhagyás címén.

A békéltetési tárgyaláson csak a mézeskalácsos jelent meg, aki a válókeresetből tudta meg, hogy az első felesége milyen ragyogó karriert futott be. A mézeskalácsos, aki a második asszonnyal boldog családi életet alapított, természetesen örömmel egyezett bele a válásba, annál is inkább, mivel hogy egy-

házigal őt már elválasztották a feleségétől. Most a bíróság minden bizonnyal a nőt is elválasztja a mézeskalácsostól. Az egész históriában még az is furcsa, hogy a mézeskalácsos rövidesen a volt feleségét esküvője alkalmából, mint excellenciás-asszonyt üdvözölheti.

Meghalt a vegyész — jól élnek a hamisítók.

Nem működik az ujvidéki vegyvizsgáló állomás.

Amióta dr. Decsy Dezső, az ujvidéki városi vegyvizsgáló állomás kitűnő vezetője, tragikus váratlansággal örökre lehunyt a szemét — megállt a vegyvizsgáló állomás egész szerkezete. Meghalt a vegyész, nincs, aki a vegyvizsgálókat végezze. A vegyvizsgáló állomás beszüntette működését, por lepi be az üvegburákat. Pedig Ujvidéken rendkívül fontos, hogy a vegyvizsgáló állomás egyetlen egy percig se tartson szünetet és folyton ellenőrizze az ujvidéki piacot, ahonnan a város polgárságát élelmézik. Lelkellen hamisítók elárasztják Ujvidéket és alakosságát hamisított élelemmel mérgezik magát. Amikor a vegyvizsgáló állomás még működésben volt, kimutatta, hogy az Ujvidékre hozott tej 50—60 százaléka hamisított. Szigorú ítéletekkel sújtották a tejhamisítókat, de ezzel sem lehetett megmenteni a tejet a víztől. Most, hogy a vegyvizsgáló állomás nem bizonyít a hamisítókra, nem lehet üldözni őket, még nagyobbra megnőtt a hamisított tej percentje. A kedvező helyzetet nagyon is kihasználják a hamisítók, akik most zavartalanul kényserítik rá a kotyvalékukat a fogyasztókra.

Tudósítónk az aggasztó jelenségről beszélgetett dr. Wagner Károly tiszti főorvossal, aki a következőket mondta:

Dr. Decsy Dezső haláláról a város jelentést tett a földművelésügyi miniszternek és kérte az állomásvezető vegyész állás sürgős betöltését. Egy magánlevelben kaptunk értesítést, hogy az állást rövidesen betöltik, Pedig sürgős volna, hogy vegyészt kapjunk, mert a hamisítók nagyon vigan vannak. A tejnek legalább 70 percentje vizezett. A vegyvizsgáló állomás nélkül sokáig el nem képzelhető a helyzet. Egy fontos esetben vegyelemzést kértünk a szabadkai állomástól, ahonnan azt választották, hogy csak a miniszter felhatalmzására adhatnak véleményét. Hogy a dolgokon valahogyan enyhítsünk, elővettem a régi fajsúlymérőket és ezental a régi idejét multa eszközzel vizsgálják a tejet.

A város lakosságának egészsége megkívánja, hogy a vegyvizsgáló állomás a működését mielőbb újból megkezdje. A város sürgesse meg a vegyész ki nevezését, vagy gondoskodjék ideiglenes vegyészről, aki a vegyvizsgáló állomás vezetését elvállalja.

350 zsák váltópénzt adott ki az Osztrák-Magyar Bank ujvidéki fiókja.

72 métermázsá nickell huszfillérest szállítanak el Ujvidékről.

December 31-én jár le a terminus, amelyen túl a nickell 20 filléreseket kivonják a forgalomból. A nickell pénz helyett az újból márcsak a vas tallérok járnak, a nickell kell a fegyvergyárakban, így lesz a pénzből munició.

Most, hogy a nickell pénzeket kiküszöbölik a forgalomból, előkerülnek az elrejtett apró kincsek, melyeket a naivak a papírpénznel többre értékelték és sok sok helyütt derekalkjaktak tömtek meg velük.

Egyedül az ujvidéki magyar-osztrák bankfióknál eddig 180.000 darab nickell huszfillérest 36000 korona értékben cserélték be. A nickell 20 filléreseket 180 zsákba csomagolták és az osztrák vevőket a bécsi, a magyar vevőket a budapesti főintézetbe expedálják. A 180.000 darab nickell pénz, amely az ujvidéki bankfiókban felhalmozódott, sulyban sem jelentéktelen, 72 métermázsát nyomonak az összegyűjtött nickell hatosok.

A nickell pénz bevonásának megvan az az előnye, hogy megszünt az aprópénzhiány. A bankfiók 350 zsákkal adta át a forgalomnak a váltópénzt.

A pénzreformok során megszületett az egykoronás bankó. E fajából a bankfiók eddig 40000 darabot adott ki. Az egykoronás bankó hamarosan népszerű lett, úgy hogy az ujvidéki bankfiók készletét rövidesen elkapkodták. Az új ötven koronából 50.000 korona ment ki eddig.

Beszélgettünk Jovanovics Péter bankfióknokkal, aki szíves volt felvilágosítani, hogy a bank december 31-én túl is beváltja a nickell 20 filléreseket, amelyek csak forgalmi értéküket vesztik el.

Simon csalt.

Illász kávé és két idegen

A klasszikus nevű kávést teljes nevén *Illász Ajetnek* nevezik és a Petőfi-utcában levő Török-kávéház előzőkeny tulajdonosa. Még a jó multkoriban egy kamasnis ur tévedt a Török kávéházba, aki rövidesen megbarátkozott Illász Ajet gazdával. Az előkelő idegen, akiről a kávé midőssze csak annyit tudott meg, hogy Simonnak hívják, nagy bizalmat tudott ebresztetni maga iránt, olyan dolgokról cseveggett, ami kedves volt Illász fülének. Illász elpanaszkodott, hogy dióra és cukorra volna szüksége.

— Dió és cukor kell — csapott az asztalra Simon mester. — Miért nem szó? Nekem éppen dióm és cukrom van eladó. Diót, ha akar, negyven métermázsát is szállíthatok és cukrot 22 mázsát adhatok. A Török kávé megörült. Megegyeztek az árban is, hogy 1 korona 60 fillért fizet különként a dióért és 2 korona 40 fillért a cukorért.

Amikor már perfekt volt az üzlet, Simon előleget kért, hogy kiváltsa az árúját. Csekély 2450 koronát követelt, különben se cukor, se dió.

Iliász Ajt habozott, gondolván, hátha Simon csak a pénzét akarja. De éppen a végszóra bejött a Törökbe Hirschl Izidor. Őt hívta tanúnak Simon, bizonyítsa, hogy mennyire jó helyen van nála a pénz. Hirschl Izidor nyugodt lelkiismerettel kezeskedett Simonért, amire Iliász Ajt szótlanra olvasta a 2450 koronát.

Napok multak, hetek teltek el, sem a dió, sem a cukor, de Simon mester sem jelentkezett. Iliász elhagyta a homéroszi túrelme és feljelentette Simont és Izidort a rendőrségen. Az ujvidéki rendőrség megállapította, hogy Simon a kamasnival azonos Herczel Simonnal, aki amióta a Török-kávéházból tárcájában 2450 koronával kilépett, Ujvidékről is ellépett. Simon ellen az ügyészség nyomozó-levelt adott ki.

HIREK

Apró ajándékok,

a szeretet és figyelem kedves bizonyosságai viszik el az ujvidéki katonákhoz üzenetünket itthonról a karácsonyi ünnepeken. Sok dicsőséget szereznek most az ujvidéki természetből elhivatott fiúk az édes szülőföldnek. Testvéreink sok vére ömlik el, hogy tiszta maradjon bajlékunk elenséges tiprástói és erőszakosságától. A derék testvérek, milyen rgen volt, hogy elhivta őket a legnagyobb kötelesség és ki tudja, mikor lesz a boldog örömműnny, hogy a megtérő vándorok újra visszajöhetnek és itthon maradhatnak?

Harmadik ünnepünk ez azóta, hogy ránkszakadt a katalizma. A harmadik karácsonyon árva a hajlék, a szeretet harmadik ünnepén hiányzik asztalunktól, akit legjobban szeretünk. Ujvidék szive megnyit most is a nemes gondolat előtt, hogy távollevő testvéreinkhez küldjük el szeretetünk üzenetét, az apró ajándékokat, amik majd a szent este néhány percre a fáradt harcos elé varázsolják az otthonat. A szerető és aggódó asszonyt, a kis gyereket, aki ártatlan naivságában a gyereklékeknek, mindennap hazavárja és minden estére hazaimádkozza apját, aki havas mezőkön tölti a nagy ünnepet és csak gondolata fut át a vágódás sebes szárnyain messze földek felett a kis kunyhó, az árva fészek felé, ahol álmok nyugtalanságában várják minden este és minden hajnalon az eltávozottat.

Sok az ujvidéki fiú a harcteréken, sokan közülük sebesülten várják kórházak ágyaiban a gyógyulást, sokan álmognak majd otthon gyujtott karácsonyfák lángjairól, apró gyermekfejékről, ünnepről, boldogságról. És ha rájuk köszönt a szent este, a harctér hóiharában, a kórház betegszobájában, akárhol van az innen elszakadt testvér, hozzájut egy üzenet, apró ajándékunk, amely odavarázsolja szívükbe a

bizalmat, az otthon melegét, a viszontlátás édes reményét.

Nagy szívek adták nekünk a gondolatot, hogy karácsonyra üzenjünk testvéreinknek. És nagy szívek hordták össze az itthon kedves szeretet-ajándékait, amik elviszik hőseinkhez meleg üzenetünket.

Az Ujvidéki Hirlap legközelebbi száma a karácsonyi ünnepek miatt szerdán a kora délelőtti órákban jelenik meg.

Gróf Károlyi György Ujvidéken. Gróf Károlyi György Bács-bodrog vármegye közéleti főbiztosára Ujvidékre érkezett, hogy az ujvidéki járásban foganatosított új rekiválást ellenőrizze.

Ujvidék küldöttsége a koronázáson. A városi törvényhatóságot a koronázáson tudvalevően Matkovits Béla főispán, Profuma Béla polgármester és Grossinger János fogják képviselni. Azonkívül a polgárság köréből Csipő György, Erdős Lajos, Palásti András és Futó Imre utaznak fel a koronázásra, akiknek az utvonalon, amerre a diszmetet elmegy, biztosítottak helyet.

Bács megye kétmilliósi hadikölcsönjegyzése. Zombori tudósítónk jelenti: Bács megye törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén elhatározta, hogy az V. hadikölcsönből kétmillió koronát jegyez.

Koronázási alapítvány. A Thabita-nőgyűlet választmánya Dussing Jánosné elnöklésével ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy Károly király és Zita királyné koronázása alkalmával 2000 koronás alapítvány létesítenek a hadiárvaik javára.

Az ujvidéki árvapénztár hadikölcsönjegyzése. Az ujvidéki árvák pénzéből, valamint a gyámpénztár tartalékalapjából összesen 100.000 koronát jegyeznek az V. hadikölcsönből.

A Kaszlnó Szilveszter-estje. Az ujvidéki Magyar Kaszlnó december hó 31-én a Grand-szálló nagyertermében Szilveszter-estét rendez, amelyre a tagokat ez uton hívja meg. Vendégeket szívesen látnak. Belépődíj személyenként 1 korona, családjegy 3 korona.

Befejezték az adóösszeírást. A jövő év adókiadására szolgáló adóalanyok és adóalapok összeírását a zombori pénzügyigazgatóság kiküldöttjei befejezték.

Levél a Jézuskához. Halvány rózsaszínű tábori lapot hozott a posta. A ceruzával írott sorokat a vonalazás tartja össze, hogy szét ne dőljenek. Első rápillantásra észrevesszük, hogy csak első elemista lehet a levélró.

Ime a lap címzése:
édes jézuskának az
ujvidéki hirlap utján
menyország.

Feladó: Tibor, I. oszt. ta.

A tulsó oldalán:
édes jézuska
kérlek hozz ajándékot és add
meg a békét, jó leszek és imádkozom csókollak Tibor.

Ennyi az egész lap tartalma. A gyermekszívek, ártatlan lelki bájós naivsága szól ki belőle. Vajjon meghallgatja-e a kis Tiborka kívánságát

a Jézuska, hoz-e neki ajándékot, békét, ha jó lesz? Bizonyára igen, hiszen ő mondotta sok-sok évvel ezelőtt: Engedjétek hozzám a kisdedeket...

A rendőrök és katonák megkezdtek a rekiválást. Ma reggel a szállásokon a kiküldött 30 rendőr és 25 katoná megkezdte a tengeri rekiválást. A szállási rekiválással egyidejűleg Nagy rendőrbiztos két rendőrral az ujvidéki termelőket járta be, akik a városban tartják készleteiket és foganatosította a rekiválást.

Hadi jótékonyág. Az Ujvidéki Hirlap utján ma a következő adományok folytak be: Ernszt Béla 10 kor. a katonák karácsonyára, 10 kor. a hadi özvegyek és árvák részére, Kunz N. 10 K az ujvidéki hadi özvegyek és árvák részére. Az adományokat El. 52—54. sz. alatt a Hadsegélyző Bizottsághoz eljuttattuk.

Az ujvidéki Vöröskereszt karácsonyi ajándéka. Az ujvidéki Vöröskereszt tegnap osztotta ki a Trandafil-kórházban Forster Géza, Forster Gézáné, Ernszt Márkné, Dussing Jánosné, Birling Ernő, Pillischer Simon, dr. Petrovics Milán és Tóth József közreműködésével a szegény családoknak az idei karácsonyi ajándékait. A karácsonyi ajándékokat a család tagjainak száma szerint négy csoportba osztották. Az első csoportbeliek 1—2 személy részére szóltak, illet tizenkettőt osztottak ki; a második 2—3 tagú család részére van szánya, ilyen 302 került kiosztásra; a harmadik csoportban 178 csomag jutott 4—5 tagú családoknak, végül a 6 és ennél több tagú családoknak 40 csomagot osztottak ki. Az ajándékokat szines papírosba csomagolva és fenyőfa-gallyakkal díszítve adták át és mindegyik mellé gyerekek részére is apró édességek voltak mellélve. Minden család egytall karácsonyfát is kapott. A szegények boldogan vették át a nemeszívű ajándékokat.

806 lámpa világítja Ujvidéket. A városi tanács Profuma Béla polgármester elnöklésével tartott ülésében megállapította a város világítási naptárát. Ezentul esténként 302 gázlámpát, 500 villanylámpát és 4 ivlámpát gyujtanak fel.

Magyar hősök. E címmel jelent meg a Pesti Napló ezidei ajándékalbuma. A magyar katonák tündöklő vitézségének állított e díszes albummal örökéletű emléket a Pesti Napló. Sok száz fotográfia, szines és bravuros harctéri rajz, gyönyörű lélekemelő hősi tettek leírásai képen és szövegben teszik páratlan érdekességűvé a Pesti Napló ezidei ajándékát, amelyet minden új előfizető is ingyen megkap, ha egy évig a lap előfizetője marad.

Ingatlan forgalom. 1916. dec. 9-től a mai napig a következő ingatlanok cserelték tulajdonost: Ploscha Györgyné szül. Heilleis Magdolna megvette, Birly Józseftől a Kenyer-utcaban levő 13. sz. házat 85000 koronáért. Obuch Ferenc megvette, Franciszti Pál és Mihálytól a Kiszácsi határban levő 1385 négyoszögöl területű szántóföldjét 8000 koronáért. Kriszty György, Krszity Dusán és Kozak György megvették, Kolárszki Ignactól az ujvidéki határban levő 17. hold 1001 négyoszögöl területű szántóföldjét 34500 koronáért. Benke András és neje Gyulai

Rozália megvették, Schiszler Péter és neje Tóth Erzsébetől az Atilla-utcaban levő 22. sz. házat 4400 koronáért. Szlankamenácz György megvette, Spitz Gyulától a Jenőherceg-utcaban levő 23. sz. házat 19000 koronáért. Szabolcsi István és neje Kreitter Julianna megvették Hornyák Mariától a Báthory-utcaban levő 42. sz. házat 2600 koronáért. Berkó Fábán kereskedő és neje Haisi Magdolna Zsabyai lakosok megvették, Apró György és fiától a Magyar-utcaban levő 46. sz. házat 17400 koronáért. Piszker József és neje Fischer Berta megvették Egi János és neje Krenesz Rozától a Zrinyi Ilona utcában levő 6. sz. házat 30000 koronáért. Milutinovics Gy. Lázár, Milutinovics Szlavko és Milutinovits Mita kereskedők megvették, Loker Vilmos és Tolvecz Gusztávól a Tamerini-utcaban levő 12. sz. házat 34.000 koronáért. Gacsulics György és neje Gyorgyevits Kozsánta megvették Mihajlovits András és neje Reining Katalintól a sertés telepen levő 430 négyoszögöl területű hízalót (melynek a vétel ára épület nélkül 1911 évben 220 korona volt) 14000 koronáért.

A Triestit Általános Biztosító Társulat (Asszurazioni Generali) az V. hadikölcsönre ismét 23.000.000 koronát jegyzett és pedig 6.000.000 koronát a magyarra és 15.000.000 koronát az osztrák hadikölcsönre. Ezzel a jegyzéssel a Generali összes jegyzései 77.500.000 koronát értek el, mely összegből 27.500.000 koronát az Magyarországra és 50.000.000 Ausztriára, mi megfelel annak az aránynak, amely szerint a Generalinak odaát Ausztriában tényleg kétszer oly nagy üzlete van, mint hazánkban. A Generali leányintézetei saját számlájukra az eddigi magyar hadikölcsönökre külön összesen 22.000.000 koronát jegyeztek.

A karácsonyi szünet elmúltával január hó 2-án kezdődik megint a rendes tanítás az ujvidéki zeneiskolában. Az intézet 25 növendékének bámulatos haladásáról — már így rövid idő után is — minden érdeklődő személyesen meggyőződhetik. Új növendékek — legyen az kezdő vagy haladó — szívesen vállal az Ujvidéki Zeneiskola II., Rákóczi Ferenc-ut 23., I.

A Rothmiller-féle tánciskolában a zártkörű gyermektanfolyam és felnőttek tanfolyama január 2-án, kedden kezdődik. Beiratásról közelebbi felvilágosítást a forgalmi iroda nyújt.

SZINHÁZ.

Karácsonyi előadások. Nádasi színtársulatának ünnepi előadásai iránt nagy az érdeklődés. A társulat jól ismert legjobb erői fognak fellépni és a közönségnek keillemes s művészi nyivón álló élvezetet fognak nyujtani. A társulat, mely áldozatot nem kímélve lejön két napra Ujvidékre, megérdemli azt a meleg pártfogást, mely a közönség részéről már most észlelhető. Jegyek a mai napról kezdve a színházi pénztárnál válthatók.

Nyomatványokat

legizlésebb kivitelben és béke-árban készit az UJVIDÉKI HIRLAP nyomda.

Megjelent

A

Magyar

hősök

❖ cimü pompás ❖

ajándék-album,

a melyet a „Pesti Napló“ új előfizetői is ingyen megkapnak

A magyar katonák tündeklő vitézségének állított e diszes albummal örök életű emléket a „Pesti Napló“, Sok száz fotográfia, színes és bravuros harctéri rajz, gyönyörű, lélekemelő hősi tettek leírása képen és szövegben teszik páratlan érdekességüvé a „Pesti Napló“ ezidei ajándékát

Kérjen
album-ismertetést

A „Pesti Napló“ kiadóhivatalától Budapest, Vilmos császár-ut

55

Az ujvidéki bíróságok jövő évi ügybeosztása.

Az ujvidéki kir. törvényszék elnökhelyettese dr. Kállai Béla megállapította a törvényszéknek 1916. évi ügybeosztását. A bevonulás és a Szerbiába való kirendelés folytán a bíróság tagjainak száma megcsappant. Az új évben az egyes tanácsok beosztása és működése a következő:

A polgári ügyet két tanács intézi.

1. *Elsőfoku polgári ügyek.* Tanácsvezető dr. Kállai Béla kir. ítélektáblai bíró, tanácsvezető-helyettes Vékey Zoltán, előadók Vékey Zoltán, Grumann Károly, dr. Korény-Scheck Vilmos, póttag Szabó Imre, tanácsjegyzők dr. Goldmann Imre és Popovics Pál.

2. *Felbbitelti polgári ügyek.* Tanácsvezető Vékey Zoltán, tanácsvezető-helyettes dr. Zoltán Sándor, előadók Török Miklós, dr. Korény-Scheck Vilmos, póttag dr. Papp Béla, tanácsjegyző dr. Jankelin Dragolyub. A büntetőügyeket öt tanács intézi.

1. *Vádtañási ügyek.* Elnök dr. Kállai Béla, elnökhelyettes dr. Fischer Frigyes, előadók Szabó Imre, dr. Papp Béla, póttag Juhász Jenő, tanácsjegyző Stern Leó.

2. *Elsőfoku főtárgyalási ügyek.* Elnök dr. Fischer Frigyes, elnökhelyettes Szabó Imre, előadók dr. Papp Béla és Polgár Mihály, póttag Juhász Jenő, tanácsjegyzők Stern Leó és dr. Kulir Rezső.

3. *Felbbitelti büntető ügyek.* Elnök dr. Fischer Frigyes, elnökhelyettes Szabó Imre, előadó dr. Papp Béla, póttagok Juhász Jenő és Polgár Mihály, tanácsjegyző Stern Leó.

4. *Esküdtbírói ügyek.* Elnök dr. Kállai Béla, elnökhelyettes dr. Fischer Frigyes, előadók Juhász Jenő és dr. Papp Béla, póttag Szabó Imre, tanácsjegyzők Stern Leó és Kulir Frigyes.

5. *Fiatalkorúak ügyei.* Elnök dr. Fischer Frigyes, elnökhelyettes Szabó Imre, előadó Juhász Jenő, tanácsjegyzők Stern Leó és dr. Kulir Frigyes. Csődbiztos Szabó Imre, vizsgálóbíró dr. Korény-Scheck Vilmos. Szóbeli kérelmeket minden szombaton Juhász Jenő foglal jegyzőkönyvbe. Cégyezések vezető: Heteszy Kálmán.

Értesítések büntető ügyekben, valamint a főlajstrom és mutatóból köznapokon 9—11 óráig, — egyéb ügyekben 10—11 óráig, telefon utján pedig 8—9 óráig nyerhetők.

Az ujvidéki királyi járásbírószék vezetője, Rehák Ferenc kir. ítélektáblai bíró a következőképpen állapította meg a járásbírószék ügybeosztását:

A központi intézkedéseket Rehák Ferenc végzi, polgári perek előadói Werthein Gyula, Oláh Miklós és a kinevezendő albíró, büntető ügyek és polgári megkeresések előadója Beday Zoltán.

Örökösödési és váltóügyeket dr. Hány Ferenc önálló hatáskörü jegyző intézi, a szóbeli kérelmeket pedig minden szerdán és szombaton Rehák Ferenc foglal jegyzőkönyvbe. A jegyzői teendőket dr. Hodosy Sándor és Mire József végzi.

A telegkönyvi ügyek előadói Pelgár Mihály, a telegkönyvi irodák vezetője Kulcsár Ferenc telegkönyvvezető.

Értesítések a főlajstrom és mutató adataiból köznaponként 9—11 óráig, egyéb értesítések 9—10 óráig nyerhetők.

A telegkönyvi irodák a felek részére 9—10 óráig állanak rendelkezésre.

Van petroleum. *Cselikovic* Testvérek ujvidéki cég megegyezett a város vezetőségével, hogy a raktárán levő petroleumot a mai napon helybeli kereskedők utján fogja kiarúsítani. Ennek folytán petroleumot lehet kapni fél literes mennyiségben, literjét 50 fillérért a Csenei szálláson és a Klizán, továbbá *Wucskovic* Lukánál a Temerini-utcában, *Liemann* és *Popovics*nál a Szücs-utcában, *Rosenblüth* Sámuelnél a Duna-utcában, *Szentiványi* Miklósnál a Rákóczi-utcában és *Warnusz* Pálnál a Magyar-utcában

APRÓ HIRDETÉSEK.

Közlési díjak: 10 szög 1 korona. Minden további szó 10 fillér. Vastagabb betűből szedett szöveg 20 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők. Apró hirdetésekre és jelleges levelekre vonatkozólag felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal. Telefon 180.

Eladó ház, mely évente 3300 koronát jövedelmez. Bővebbet Gavrilovits Mária Zrinyi Ilona-utca 17.

BELVAROS közvetlen közelében **keresek házat** megvételre. Ujabbkeletű, száraz kevés szobás, de barátságos kényelmes legyen. Tulajdonos 1 évig bent maradhat. Kiadóhivatal továbbít.

Darab telepen levő 29. számú ház (jozárt szőlője végén) szabad kézből eladó. Bővebbet Epres-utca 38.

Dupla rugos gramafon lemezekkel együtt eladó. Cim Doszitej utca 13.

Egy káihya email, nikkel verettel és egyebn tárgyak eladók. Cim Zrinyi Ilona utca 4. szám.

Kellemes karácsonyi ünnepeket kíván
kedves vendégeinek és ismerőseinek
Kozma és Bauer
az Erzsébet-szálloda és kávéház.

GRÜNBERGER MÓR

uri és katona szabó Kossuth Lajos utca 43. Ajánlja dusan felszerelt raktárát valódi gyapjuszövetekben és katona cikkekben.

Karácsonyi és újévi ünnepekre

ajánlja dus raktárát az összes **piperecikkekben, manikure, fésű, parfüm-kazettákban** és az összes a szakmába vágó cikkekben.

Lukács Zsigmond

Illatszertára

Kossuth Lajos-utca 21.

ERDŐ.

Alsókbóli község határában Holják nevű ártérben mintegy 500 kat. hold eladó. Értekezni lehet szóval vagy írásban.

RUDICS IGNÁC földbirtokossal ZENTÁN.

Hadikölcsönjegyzés meghosszabbítva 1917. január 10-ig.

A KÖZPONTI HITELINTÉZET

mint a zágrebi szerb bank r. t. fiókjá UJVIDÉKEN az V. magyar hadikölcsön hivatalos aláírási helye elfogad jegyzéseket a

6₀⁰ és 5₂⁰₀ V. m. hadikölcsönre

és a jegyzés céljaira előnyös feltételek mellett lombard kölcsönöket nyújt.

TIVOLIDEC. 23. és 24-én
SZOMBAT ÉS VASÁRNAP**A csábító**

dráma 3 felvonásban.

Az amerikai nagynéni

vigjáték 3 felvonásban.

A főszerepben:
RESL ORLA**Weiner és Klauber**

rövid-, szövött- és nürnbergi áruk nagykereskedése Ujvidéken

a közeledő karácsonyi sasionra ajánlja játéka-
áru, karácsonyfadisz és
más karácsonyi cikkeit.**Vasárnaptól**

KEZDVE

az ELITE kávéházban
minden este gyöngyösi**Bogár Vince**ujjonnan szerződött
hirneves cigányprimás**hangversenyez**

Az

Ujvidéki Hirlap
nyomdavidallalata

Kossuth Lajos-u. 45

☎ Telefon 122. ☎

Elvállal a nyomdai
szakmába vágó
mindennemű mun-
kának gyors, olcsó
és iziesses kivitelét.**ACHILLES**

Jól jár!

ha a törv. védett

ACHILLES

bőrtalp- és sarokvédőt használja!

Korszakos találmány! Olcsó, tartós,
ruganyos járás, zajtalan. Nem csúszik.
Pótolja a gumisarkot. Nagyban el-
kelt: Kohn Fülöp és Társa cégnél Ujvi-
déken. Kapható: Párisi nagy áruház-
ban, Klein Oszkár drogeriájában, Lütze
Rudolfnál. Jakovlevits St. Pál uri di-
vatüzletében.**Felhívás.**

Alulírott a Cs. és Kir. Hadügyminiszterium Sertésátvételi Bizottságnak képviselőt Ujvidék város, Ó és Ujuttak, Petrőcz, Dunagálos, Kiszács, Tisztaistvánfalva és Temerin községekre átvettük.

Felkérjük ennélfogva a t. gazdákat és hízalókat, hogy sertésállományukat nálunk jelentsek be a hadsereg részére. Az önkéntes felajánlás és bejelentés elmulasztása esetén a sertések requiráltnak fognak.

Bejelentések Handler és Krishaber ujvidéki cégnél (Temerini-utca 1. sz.) eszközlendők.

Ujvidéki Takarékpénztár.

Földbirtok.

1180 kath. hold ártéri legelő és kaszáló halászati joggal együtt Alsókaból község határában több évre haszonbérbe kiadó. Értekezhetni lehet szóval vagy írásban

RUDICS IGNÁC földbirtokossal ZENTÁN.**Radovánovits Péter**

divatruháza a

„Menyasszonyhoz“

Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 42.

Legnagyobb és legolcsóbb bevásárlási forrás mindennemű divatruhában.

SZABOTT ÁRAK.

Nagy karácsonyi occasió

megkezdődött

Kapamaecsija és Bondy

női, férfi és gyermek áruházában. Ujvidék, Kossuth L. u. 3.

Lázits és Omalyev

úri és női divatruháza a

„Kék csillaghoz“

A karácsonyi és újév alkalmából ajánlja dúsán felszerelt úri és női cikkei.

Mérsékelt árak, szolid kiszolgálás.

Karácsonyi ajándékok

ékszerekben. órákban és mindenféle aranyáruban a legszolidabban vásárolhatók

Krausz Samu

ékszerész és órásnál Kossuth Lajos-utca 23.

Tessék az üzlet előtt függő nagy villamos órára ügyelni.

PEZSGÓDUGÓT

használtat, azonban nem töröttet, vesz bármily mennyiségben, előzetes tudakozás nélkül, utánvéttel, darabját 25 fillérért, használt de jó állapotban levő palackdugó kilóját 4 koronáért, új palackdugó kilóját 15 koronáért.

ROBICSEK ADOLF
parafadugógyár BUDAPEST
Nefejeits utca 15.**Hirdetéseket**

felvesz a kiadóhivatal.

Fischer Sándor

Kossuth Lajos utca 3.

Karácsonyi és újévi ajándékokban a legnagyobb választék, elismert, olcsó árak. Állandó kiállítás gyermekjátékszerekben.

Hexner Franciska

kézimunka különlegességek

Kossuth Lajos-utca 43.

A legszebb karácsonyi és újévi ajándékok kaphatók.

A legszenzációsabb háborus könyv. Merész intimítások. A háboru kendőzetlenül őszinte jellemzése. A literatura eseménye. Irodalmi körökben is feltűnést keltett írások. A kötet minden drbja eredeti, meglepő.

GÖNDÖR FERENC:

A Szünetedések országutján.

Meghatóan igaz és művészi háborus élmények és történetek. A kötet utolsó darabja „Freimann Miksa története” című hosszú közlemény a legérdekesebb, legizgalmasabb háborus történet, amit eddig olvashattunk. ÁRA 3 korona.

MEGREDELHETŐ az

Ujvidéki Hirlap
kiadóhivatalában.

Markovits Sz. Dusán

Kossuth Lajos utca
37. szám.

Nagy választék női szö-
vetekben, selymekben,
bársonyokban a leg-
változatosabb színekben
és minőségben, továbbá
minden e szakmába
vágó cikkekben. A szép-
izlésű hölgyek bevásár-
lási helye.

Karácsonyi és
ujévi ujdön-
ságok!

Mérsékelt árak,
szolid kiszol-
gálás.

Krausz Dávid
uri szabó üzlete
Ujvidék, Ferencz
József-tér 2. szám.

Világításhoz, gépek
hajtásához és főzéshez
használjunk

villamos áramot.

Közelebbi felvilágosítással
és díjtalan költségvetés-
sel készségesen szolgál az
Ujvidéki Villamossági
Részvénytársaság.

VIZSGÁKRA

a polgári iskola, gimnázium,
kereskedelmi iskola stb.
minden osztályából

ÉRETTSÉGIRE
leggyorsabban előkészít
ZSOLDOS TANINTÉZET
Budapest, VII./12. Dohány utca
84. Telefon 32-40. Díjazás csa-
kis eredményes vizsga után.
Fiúinternatus.

Szappan

DROGERIA
a vörös kereszthez
UJVIDÉK
Kossuth L. u. 25.

a régi jó minőségben még nagy mennyiségben van raktá-
mon. Miután ezen cikk napról-napra fogy és minőségileg
silányabb lesz, figyelmeztetem igen tisztelt vevőimet, hogy
saját érdekükben szükségletüket esetleg hosszabb időre mielőbb
kielégítsék, míg a készlet el nem fogy.

**KLEIN OSZKÁR drogeria a
vörös kereszthez Ujvidék.**

Szépségápolás.

Arc masszáz, manicur, fejmosás, ondulizálás,
Haj, szemölcs, szeplő, mitesser, májfolt, pattanás,
és mindennemű arcisztatlanság eltávolítása.
Kitűnő „Mélia“ szépsítő szerek kaphatók.
Vidékieknek lakás. Levelekre válasz.

„MÉLIA“ KOZMETIKAI INTÉZET

Ujvidék, Erzsébet tér 8. II. em. ADÁMOVICS PALOTA

Köszén, bécsi kokszt és tüzelőfa

kapható

SZERB SZÖVETKEZETI BANK R.-T.
KÖSZÉN ÉS FATELEPÉN
Örmény-gát jobb oldalán.

Telefonszám
208.

KRON KÁROLY FIA DIVATÁRUHÁZA

UJVIDÉK Ferenc József-tér 1. szám.

Külön konfektóosztály fióktelep:

VÁROSI GIMNÁZIUMÉPÜLET ÖRMÉNY-UTCA SARKÁN.

Alapítva 1860-ban. Telefon 100. szám.

EXHUMÁLÁS

és elszállításra vonatkozó engedély valamint a mérsékelt fuvar-
engedmény kieszközölésére és keresztülvitelre megbízásokat
elvéllal jutányos árban

HUNWALD ZSIGMOND

Hullaszállítási vállalata. II. Rákóczi Ferenc-ut 61. szám.

Telefon Interurbán 185. sz.

Faszén.

Kapható waggon tételekben ugyszintén
csomagolva azonnali szállításra ujvidéki
raktárból a legjutányosabb árban.

Schulz Vilmos

Telefon 171.

tüzifa és szén kereskedő.

ÉLJEN

mindenki a kedvező alka-
lommal, mert december
20-ától 1917. január 1-ig
olcsón lehet vásárolni.

Minden darabon a meg-
szabott eladási ár látható,
amely áruk után dec. 20-tól
1917. jan. 1-ig az alábbi
árúknál a következő áren-
gdeményt adjuk.

Minden féle szőnye-
geknél 10%
függönyöknél . . . 10%
háló és ebédülő szo-
báknál 1000 K-ig . . 10%
háló és ebédülő szo-
báknál 1000 K-án fe-
lüli vételnél 5%
egyeb butordarabok-
nál 5%
bőrszék és hajlított
széknel 5%

Csakis készpénzfizetés elle-
nében adunk árut. Nagy
választék, szolid kiszolgálás.

Grosz és Krausz

egyedüli cégtulajdonos:

KRAUSZ EDE

Ujvidék, Telefon szám 24.

Korzó Mozi

Péntek, szombat és vasárnap
december 22, 23 és 24-én.

Az amolyan nő

Szenzációs amerikai dráma
5 felvonásban.

Főszereplő:

MISS MOLLY INTERY

és a rendes kísé-
müsor

APOLLO

dec. 23. és 24-én
Szombat és vasárnap.

Komédiás élet

Dráma 4 felvonásban.

A főszerepben:

HENNY PORTEN